

STANOWISKO Nr 12/25/IX
NACZELNEJ RADY LEKARSKIEJ
z dnia 18 grudnia 2025 r.

**w sprawie projektu rozporządzenia Ministra Zdrowia w sprawie kursu
reedukacyjnego w zakresie problematyki przeciwalkoholowej i przeciwdziałania
narkomanii oraz szczegółowych warunków i trybu kierowania na badania
lekarskie lub badania psychologiczne w zakresie psychologii transportu**

Naczelna Rada Lekarska po zapoznaniu się z projektem rozporządzenia Ministra Zdrowia w sprawie kursu reedukacyjnego w zakresie problematyki przeciwalkoholowej i przeciwdziałania narkomanii oraz szczegółowych warunków i trybu kierowania na badania lekarskie lub badania psychologiczne w zakresie psychologii transportu, przekazanym przy piśmie Podsekretarza Stanu w Ministerstwie Zdrowia panią Katarzynę Kęcką z dnia 4 grudnia 2025 r. (znak: ZPM.0210.6.2025.AO) nie zgłasza uwag do projektu.

W ocenie samorządu lekarskiego problematyka osób kierujących pojazdami pod wpływem alkoholu lub środków odurzających jest poważnym problemem społecznym i kluczowym czynnikiem negatywnie rzutującym na bezpieczeństwo w ruchu lądowym. Niewątpliwie istnieje konieczność dyscyplinowania kierujących pojazdami do przestrzegania przepisów o ruchu drogowym, konieczność karania sprawców przestępstw i wykroczeń drogowych, ale równie ważne jest także podejmowanie działań edukacyjnych, których podstawowym zadaniem jest prewencja.

Opiniowany projekt rozporządzenia zmienia program kursu reedukacyjnego w zakresie problematyki przeciwalkoholowej i przeciwdziałania narkomanii oraz podnosi wysokość opłaty, jaką uczestnicy muszą uiścić za udział w kursie.

Naczelna Rada Lekarska popiera przewidziane w projekcie rozporządzenia poszerzenie programu kursu reedukacyjnego o wykład dotyczący wpływu alkoholu i środków działających podobnie do alkoholu na rozwój chorób sercowo-naczyniowych oraz chorób onkologicznych. Zasadne jest, aby osoby skierowane na kurs

reedukacyjny nabywały wiedzę nie tylko o negatywnych skutkach prowadzenia pojazdu po użyciu alkoholu, wpływie alkoholu na sprawność prowadzenia pojazdów, ale także, aby w ramach kursu przekazywano im informacje z obszaru wiedzy medycznej na temat negatywnego wpływu alkoholu na organizm i zdrowie. Alkohol jest substancją toksyczną i uzależniającą, dlatego samorząd lekarski apeluje do władz państwowych o podejmowanie wszelkich działań, które mogą ograniczyć skalę występowania choroby alkoholowej. Szacuje się, że w niektórych placówkach medycznych nawet 25% hospitalizowanych pacjentów trafia do szpitala ze względu na ostre lub przewlekłe nadużywanie alkoholu. Światowa Organizacja Zdrowia (WHO) wskazuje, że alkohol może powodować ponad 200 chorób i urazów. Krótko- i długoterminowe skutki picia alkoholu to m.in. podejmowanie ryzykownych dla zdrowia i życia zachowań, często kończących się wypadkami, stosowanie przemocy, problemy trawienne, otyłość, choroba wieńcowa, nadciśnienie tętnicze, zaburzenia rytmu serca, oraz zwiększone ryzyko nowotworów, w tym jamy ustnej, gardła, przełyku, wątroby, jelita grubego, piersi.

Naczelna Rada Lekarska postuluje dalsze poszerzenie programu kursu – w pierwszym dniu szkolenia wykład 3 powinien zostać poszerzony o punkt 5 pn. *„Ciężkie psychiatryczne i neurologiczne powikłania długotrwałego używania alkoholu oraz substancji działających podobnie do alkoholu, w szczególności:*

- a. ostre i przewlekłe zaburzenia psychotyczne związane z używaniem substancji psychoaktywnych, w tym: psychozy alkoholowe (m.in. omamy alkoholowe, psychoza Korsakowa), psychozy indukowane innymi substancjami działającymi podobnie do alkoholu, późne i utrwalone zespoły psychotyczne po ustaniu intoksykacji;*
- b. zaburzenia świadomości i ostre stany zagrożenia życia, w tym: majaczenie (delirium), zespoły abstynencyjne powikłane zaburzeniami świadomości, stany ostrego splątania z ryzykiem zachowań gwałtownych i niekontrolowanych, padaczkę i inne napadowe zaburzenia neurologiczne związane z używaniem substancji;*
- c. otępienia i trwałe deficyty poznawcze związane z używaniem alkoholu i innych substancji, w tym: otępienie alkoholowe, encefalopatie toksyczne, trwałe zaburzenia pamięci, uwagi i funkcji wykonawczych.”.*

W uzasadnieniu wskazuje się, że celem kursów reedukacyjnych nie jest wyłącznie przekazanie wiedzy o klasyfikacjach nadużywania alkoholu (picie ryzykowne,

szkodliwe, uzależnienie), lecz realna zmiana postaw i zachowań uczestników. Badania oraz doświadczenie kliniczne wskazują, że najsilniejszy efekt prewencyjny ma uświadomienie realnych, ciężkich i często nieodwracalnych konsekwencji zdrowotnych, a nie jedynie opis stopnia nasilenia używania alkoholu i substancji działających podobnie do alkoholu. Ograniczenie wykładu do pojęć „picie ryzykowne”, „szkodliwe” i „uzależnienie”, które z medycznego punktu widzenia nie wyczerpuje katalogu kategorii diagnostycznych w obowiązujących klasyfikacjach problemów zdrowotnych, może być przez uczestników bagatelizowane i racjonalizowane, natomiast omówienie psychoz, majaczeń, padaczki czy otępień działa jako czytelna przestroga, pokazując, że skutki używania substancji nie zawsze są odwracalne, nie zawsze pojawiają się stopniowo i mogą prowadzić do trwałej utraty zdrowia, samodzielności i zdolności do prowadzenia pojazdów. Proponowana korekta programu kursu reedukacyjnego jest spójna z aktualną wiedzą psychiatryczną i terapii uzależnień.

Naczelna Rada Lekarska nie wnosi uwag do proponowanego podwyższenia ceny kursu reedukacyjnego. Należy jednak zastrzec, że – wbrew uzasadnieniu dołączonemu do projektu rozporządzenia - kluczowym argumentem przemawiającym za podniesieniem ceny kursu reedukacyjnego powinna być wysoka jakość szkolenia oraz korzystanie z cenionych ekspertów w tematyce objętej programem kursu, a nie dodatkowe karanie finansowe kierowców zobowiązanych do odbycia kursu. Dobrze zaplanowany kurs, prowadzony przez wykładowców zapewniających wysoką jakość szkolenia to na pewno lepsza forma prewencji niż podnoszenie ceny kursu dla samej chęci ukarania jego uczestników. W związku z powyższym Naczelna Rada Lekarska wnioskuje, aby w ramach zwiększonej ceny za kurs zapewniono także podniesienie jego jakości.

SEKRETARZ

Grzegorz Wrona

PREZES

Łukasz Jankowski